

SLOVENSKI

Direktor: Rudi Janhuba — Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiska tiskarna »Slovenskega poročevalca« — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 — Uprava: Ljubljana, Copova ul. 50-III, telefon 23-975 in 23-621 — Oglašni oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-856, za ljubljanske naročnike 20-463, za tuznanje 21-832 — Poštni predal 29 — Tek. račun NB 601-90321-0 — Mesečna naročnina 140 din

Poročevalac

NEZADRŽNO NAPREJ V SOCIALIZEM

Včerašnje volitve - veličastna manifestacija socialistične zavesti naših delovnih ljudi

Na zahtevo volivcev so se mnoga volišča odprla že v izredno zgodnjih jutranjih urah — Kljub viharjem in snežnim metežem... — Jalove provokacije na madžarski meji — Velika udeležba žena in mladine — Obmejni kraji so ponovno dokazali svojo narodno zavest

Včerašnje volitve v okrajne in občinske ljudske odbore so ponovno potrdile neomajno enotnost našega delovnega ljudstva, njegovo odlično pripravljenost, da dokončno zgradi socializem, ter njegovo velikansko zaupanje v naše politično vodstvo v Zvezo komunistov in Osvobodilno fronto na čelu. Delavci in kmetje ter delovna inteligenca so včeraj ponovno ramo ob ramo s tem, da so polnoštevilno oddali svoje glasove za kandidate Osvobodilne fronte, vsemu svetu pokazali, da hočejo neomajno naprej po poti, ki jo je že leta 1941 našim narodom začrtala Komunistična partija. Kljub burji in snežnim metežem, ki so včeraj divjali skoraj po vsej Sloveniji, je bilo volilno razpoloženje naših delovnih ljudi na taki višini, kot ga doslej še ne pomnimo. Delavci, kmetje, žene, mladina, invalidi in stari ljudje so trumoma in to po večini že v zgodnjih jutranjih urah, daleč pred uro, ki je bila napovedana za začetek volitev, oblegali volišča, da bi čim prej opravili volilno dolžnost. V velikanskem navdušenju množic in odlični organizacijski pripravljenosti na volitve so ko kaplja v morju utonili še zadnji poskusi raznih reakcionarnih podprenikov, da bi še takrat zavrla našo nezadržano pot naprej. Toda naj govore dejstva.

Prekmurje je začelo z volitvami pravzaprav že na predvečer v soboto, s kresovi v Centicah in na skrajnem severu v Mačkovičih, potem v dolnje-lendavskem okolišju in še drugod. Na sam dan volitev zjutraj pa so bila vsa volišča že od sedme ure živahna, kot se nikoli doslej. Ceravno je bilo precej mrzlo in se snežilo, so se številne povorkе, posebno mladine, z godbo in petjem molitve, katekizmi in v petem molitvenem delu, borbeni mladini so stredili v mnogih krajih gasilci v paradnih uniformah, v povorkah za njimi pa drugi volivci. Središče ob madžarski meji, kjer prevladuje madžarska manjšina je kakor pri vseh volitvah tudi letos prvo v Prekmurju zaključilo volitve. Ze ob 6. uri zjutraj so volili stoo odstotno. Enako Berkovci v občini Prosenjakovci, v kraju kjer je splošna kmetijska zadruga spremenila to obmejno vso v enega najbolj naprednih in zavrednih krajev. Tudi tu so do šeste ure zjutraj volili vsi. Tudi v Kramarovičih, kjer je kmečka delovna zadruga, so do sedme ure volili vsi razen enega volivca, ki pa je čez eno uro končno tudi opravil svojo volilno dolžnost. Potek volitev so hoteli motiti madžarski informatorji, ki so po poročilih iz obmejnih mest v Prekmurju prav na dan volitev imeli manevre tik ob meji. Zlasti močno streljanje iz pušk so slišali prebivalci v okolici obmejne vasi Hodoš. Vendar njihova nakana ni uspela. Njim je pomagal po svoje protestantski župnik Adam Luter ki je edini v Pucovčini odlašal s svojo udeležbo, dokler ga drugi sodržavljani moralno niso pripravili do tega, češ da njim vsem ne bo delal sramote.

V Ljutomeru je včeraj že v zgodnjih urah vladalo veselo razpoloženje. Godba je igrala budnico, ob 6. uri pa je pričetek volitev zaznamila sirena v ljutomerski opekarini. Na najboljšo okrašenem volišču I. terena so volivci že ob šestih do zadnjega kotečka napolnili volišče. Med okoliškimi volišči je prednjačilo volišče na Moti, ki je bilo posebno lepo okrašeno. Na volilnih lepkih, napisanih z okorno kmečko roko, se je najlepše zrcalilo hotenje tamkajšnjih volivcev. Med drugim so napisali, da bodo volili najboljšo kandidate in s tem najbolj udarili informbrojske nakane in druge sovražniške naše socialistične ureditve.

V Pristavi je volitve naznala elektrika, ki je prvič po svetila v kmečkih hramih. Ze dopoldne je 11 volišč v Ljutomerskem okraju zaključilo vo-

litve sto odstotno, in sicer volišča v prvi, tretji, četrti in peti enoti Ljutomeru, v Zepovcih, v Podgorju, v Apačah, v Hercegovčaku, v I. volilni enoti v Radgoni, nadalje v Lihtarovcih pri Radenčih in v Jeruzalemu. Ti prvi uspehi so bili najboljši odgovor nekaterih reakcionarnem v Nazariji in v Hrastju-Moti, ki so se ponoči hodili od hiše do hiše in odvračali ljudi od volitev. V skupinah so prihajali na volišče tudi bivši višničarji iz delovne zadruge Zelezne dveri. Volišče so odprli že ob 5. uri.

Soštanj je na vseh šestih voliščih začel z volitvami že ob štirih zjutraj. Zene, ki so napovedali moškimi tekmovalcem, so v prvih jutranjih urah dejansko prednjačili. Volišče 9. volilne enote Grad v Soštanju, kjer volijo sami delavci usnarjne, ki je bila že doslej vedno prva pri volitvah, je ob 6. uri zjutraj zaključilo volitve sto odstotno. V Mozirju so izvedli budnico harmonikarji. Trg je bil ves v zastavah in zelenju ter ozvočen. Ze od pol pete ure dalje so odmevale po ulicah koračnice. Volivci so že ob peti uri začeli prihajati na volišče. Invalidi v Rečici ob Savinji, ki so prišli na volišče v povorki, so že do devete ure glasovali sto odstotno. Enako kot invalidi so se izkazali tudi mladinci predvojaške vzgoje, katerih godba je vse dopoldne dvigala razpoloženje volivcev v Rečici. Ena najboljših volilnih enot v tej občini je bila Varpolje-Nizka, tako po okrasitvi volišča kakor tudi glede udeležbe. To je bil odgovor volivcev tega kraja špekulantu Matiji Jeraju, ki se je na vsak način skušal vrniti na kandidatno listo in v ta namen celo sklical »svoje« zbor volivcev. Toda zavredni volivci so to nakano preprečili in postavili svoje kandidate.

Tudi na Ravnah v slovenj. graskem okraju so začeli z volitvami že ob 5. uri zjutraj, na drugem volišču v Mežici pa celo že ob 4. uri. Tovarniški delavci v Mutji so prišli na volišče v skupini z godbo na čelu. Z visokih pobočij Oljševe so prišli izpolniti svojo državljsko dolžnost tudi pastirji, čeprav so rabili za naporno pot več kakor štiri ure. V St. Vidu v slovenj. graskem okraju so zaključili volitve stoo odstotno opoldne. Skoraj enak uspeh (99,9%) so dosegli v istem času v Dobravi. V Sp. Ižini so volili do tega časa 95%, v Vuhredu 94%, v Zg. Ižini 75% itd., v Crni, Ravnah in Slovenjem Gradcu so do pol eneštete ure že končali volitve stoo odstotno.

Prebivalci Ptujja in raznih krajev ptujskega okraja so kljub snegu že v zgodnjih jutranjih urah prišli na slavnostno okrašena volišča v 294 volilnih enotah ptujskega okraja. Na prvem volišču v Ormožu so volili do 11. ure 85%, na drugem pa 76% odstotkov, v Cirkulanah 85%, v Zavrču 90%, v Gorisnici 95% odstotkov, v Prvinčih 84% — Godba »Partizana« iz Ormoža se je vozila po vaseh in dvigala razpoloženje volivcev.

V mariborskem okoliškem okraju je bilo v zgodnjih jutranjih urah posebno živahno v Ribnici na Pohorju, kjer so napovedali valj tekmovalcem vsem občanom v okraju. Zavednih Ribničanov nista zadržala ne burja ne sneg. V tretji volilni enoti so prišli na volišče že ob 2. uri zjutraj in so oddali glasove stoo odstotno. Volitve so zaključili ob 11. uri tudi na mnogih drugih voliščih, tako v Trati, Ceršaku in Vranjem vrhu, na dveh voliščih v Poljčanah, v Slovenski Bistrici in Oplotnici. Naglo so se bližali stoo odstotni udeležbi ob 11. uri tudi v Svečini, Sladkem vrhu in Martinu v Slovenskih goricah.

V celjskem okoliškem okraju so ob 11. uri zaključili volitve v Radanji vasi in Zrečah, medtem ko sta v Dobravi pri Zrečah manjkala samo še dva volivca. Stoo odstotno so zaključili do enajstih tudi volitve na Trnovem hribu v občini Rečica pri Laskem. V vasi Sešče pri Preboldu nista volila edino veliki kmet Franc Bukovnik in njegova žena Pavla. V Polzeli so stoo odstotno volili do 10. ure. Na 8 voliščih na področju občine Zreče so do 15. ure volitve zaključili stoo odstotno. Ob 8.45 so zaključili volitve stoo odstotno tudi v Orlovi vasi pri Polzeli. Sneg, ki ga je zapadlo na Kozjanskem v zadnjih dneh toliko, da je zavrl promet in so morali ceste že pluziti, ni mogel zavreti zavednega kozjanskega ljudstva, da ne bi izpolnilo svoje dolžnosti. Ob 11. uri so v Kozjem na obeh voliščih končali volitve stoo odstotno. Tudi v Jurklostru so do 12. ure zabeležili stoo odstotno udeležbo. V Sedlarjevem pa prav tako v popoldanskih urah. Poudariti je treba izredno poirtvovalnost ljudstva iz višje ležečih hribovskih vasi kozjanskega predela. Mnogi so morali delati gazi po pol metra globokem snegu, toda prišli so in oddali svoj glas.

Po nepopolnih podatkih je včeraj v Celju volilo okrog 96 odstotkov volilnih upravičencev; doslej najboljša volilna udeležba med vsemi najrazličnejšimi volitvami v mestu. To je posledica ne samo dobre voljne priprave in aktivnosti partijskih in frontnih organizacij, ampak tudi visoke zavesti Celjanov, ki so stremeli za tem, da bi izbrali v novi mestni ljudski odbor najbolj delavne kandidate. Poleg 100% udeležbe v skoraj vseh volilnih enotah središča mesta se je pokazal isti rezultat v obrobni predelih kakor v Lorkovcu, Lisčah, Košnici in Premerjih, kar doslej še ni bil primer. Poleg nekaterih odkritih in prikritih sovražnikov naše države, ki se seveda niso odzvali klicu OF, da bi volili, so bili danes primeri, ko so se na volišču pojavili ljudje, ki zaradi bolezni že več let niso zapustili postelje. Med temi je žela zlasti mnogo občudovanja 78-letna Marija Vodlan iz Gregorčičeve ulice. Nepopolni končni volilni rezultati kažejo, da so se volivci v vseh primerih odločili za najboljše kandidate.

V trboveljskem okraju so v industrijskih centrih Trbovlje, Zagorje in Hrastnik zaradi nepretreganega dela v rudnikih odprli volišča že pred peto uro zjutraj. V vseh teh mestih je bilo svečano razpoloženje. Do 6. ure zjutraj je v okviru mestne občine Zagorje volilo že okrog 10 odstotkov volivcev. — Prvi volišči v trboveljskem okraju, ki sta dosegli ob pol devetih stoo odstotno udeležbo, sta I. volilna enota v Loki pri Zidanem mostu in volišče Zasavje v Hrastniku. V Zagorju so do 8. ure zjutraj volili vsi člani invalidske organizacije in vsi rudarji, ki imajo dnevno delo v rudniku. Izredno dober je bila

volilna udeležba žena. Ob 16. uri je bila volilna udeležba v Trbovljah 89,5 odstotna, v Cemeniku 98,3 odstotna, v Zagorju pa 98,5 odstotna.

V tolminskem okraju je volilo do 15. ure že 97,5 odstotkov vseh volilnih upravičencev. Tega niso pričakovali niti največji optimisti. Prva je sto odstotno zaključila volitve najzahodnejša občina v Jugoslaviji Breginj, in sicer že ob 9.30 uri. Njej so sledile občine Kobarid, Idrija, Bovec, Most na Soči in Grahovo prav tako s sto odstotno volilno udeležbo. Nad 95 odstotkov vseh volivcev je volilo do 16. ure v Tolminu, Cirknem, Spodnji Idriji in Trebuših. Posebno so se izkazali voljaški vojni invalidi, ki so volili v občinah Bovec, Kobarid, Cirkno, Most na Soči, Spodnji Idriji, Grahovem in Idriji že do 8. ure stoo odstotno. Na področju mestne občine Tolmin so se najbolj izkazale partizanske vasi Tolminske Ravne, Cadrj in Zadias. Med prvimi je sto odstotno opravila svojo volilno dolžnost tudi vas Robedišče, edina vas Beneške Slovenije, ki je prišla po drugi vojni k naši državi. Po dolгих desetletjih italijanskega suženjstva je dobila šele v svobodni Jugoslaviji šolo in elektriko luč.

V goriskem okraju so od 238 volišč do 15. ure zaključili volitve na 96 voliščih. Med najboljimi je občina Kostanjevica na Krasi, kjer so na vseh voliščih glasovali vsi volivci, razen

gaj iz ustvarjenega dobička in dohodka od kulturnih prirediteljcev nabavila kinoprojektor domače proizvodnje (Iskra, Kranj), katerega so že montirali v zadruženem domu in bodo imeli te dni prvo predstavo.

V sezanskem okraju so do 16. ure volili 99,78%. Ze po 13. uri so na večini volišč čakali samo še na posameznike. Prvi so bili na voliščih in prvi so izpolnili svojo državljsko dolžnost invalidi narodnoosvobodilne borbe. Kot prva občina je končala z volitvami občina Hernelje. Takoj za njo pa so končali volitve v občinah Crni Kal, Dutilje, Divača, Materija in v drugih. Ze do 12. ure so v sezanskem okraju od 164 volišč zaključili z volitvami na 95 voliščih, in to kljub hudi burji in snežnim metežem. V občini Materija so bili volivci pred volišči že ob 3. zjutraj, tako v Gradišci, v Ritomečah in Skadanščini. Ob 4. zjutraj pa so začeli z volitvami v Slapah in v Gabrovici v Istri.

Do 16. ure je v okraju Postojna volilo 80% volilnih upravičencev. Do tega časa je skoraj polovica volišč zaključila volitve s stoo odstotno udeležbo. Posebno so se izkazala volišča na področju občin Prem in Jejsane. V Ilirski Bistrici so do 16. ure dosegli 85% volilno udeležbo. V vasi Pivka sta dve volišči že ob 9. uri dosegli sto odstotno udeležbo. V občini Jablanica so štiri volišča ob pol

dveh, to je 1330 od 1332. Rezultat je 99,99%. Renče so zaključile ob 15.30 z 99,5%. V obmejni vasi Medani so volili v lepo okrašenem zadrženem domu in so že v dopoldanskih urah končali z volitvami. Zavedni Medanci so postavili v čast volitvam po članih Zveze borcev enega najlepših spomenikov v počastitev 15 padlim borcem in talcem.

Občina Sempas Cerniče in nekatere druge občine so sporočile, da so zaključile volitve s polnoštevilno udeležbo. Povsod so potekale volitve v najlepšem redu. Do 15. ure je občina Branik volila 83%, Cerniče 84%, Kojško 86%, na Humu, znani obmejni vasi v Brdih, je v čast volitev splošna kmetijska zadruga

dvanajstih zaključila volitve s stoo odstotno udeležbo. Mali otok pri Postojni je prinesel ob 11. uri že ves volilni material na okrajno volilno komisijo. Župnik Franc Kovačič iz Dolnje Košane je samoiniciativno prinesel maso tako, da so volilci lahko že pred maso šli na volitve ter je tudi sam šel med prvimi na volišče, s čimer je pokazal svojo državljsko zavest.

Razpoloženje je bilo na dan volitev zelo živahno. Po vseh voliščih je bil vzoren red in vse volilne komisije so skrbno opravljale svoje dolžnosti. Večina volivcev je oddala svoje glasove že v dopoldanskih urah. Povprečje oddanih glasov je doseglo opoldne že

sveta, so povabili predvsem tuje novinarje — kar je razumljivo, saj svojim zjzjalom dajejo lahko navodila tudi kje druge. Splačalo pa bi se bilo videti obraz častitega župana, ko na konferenco ni bilo niti enega samega tučca. Osramočeni Bartoli je zapustil sejno sobo, ne da bi mogel komur koli potožiti o svojih težavah. Na drugi strani pa so se naša pričakovanja za volitve v jugoslovanski coni STO vsekakor v polni meri izpolnila. Točne podatke o izidu volitev bomo zvedeli šele jutra, položaj pa je jasen že sedaj. Prebivalstvo jugoslovanske cone STO je šlo na volitve spontano; zanimivo je, da

približno 75%. Od povprečja so šli precej navzgor občinski odbori Gorice, Zelezniki, Tržič, Ziri in Kranj, torej tisti, v katerih je Fronta že pred volitvami vztrajno delala. V Goricah so ob 12. čakali samo še na 2 volivca, v Kranju pa so imeli takrat že 89% udeležbo. Pet volilnih enot pa je že stoo odstotno zaključilo volitve. Zanimivo je, da so na terenih Cirče in deloma Primskovo ter Rupa, torej tam, kjer je največ kmetov, le-ti že v jutranjih urah volili. Pri volitvah pa so pred vsemi prednjačili delavci. V 16. volilni enoti na Gorenji Savi in v 14. volilni enoti na Planini, kjer stanujejo v glavnem delavci, so bile volitve zaključene že pred 11. uro. V splošnem nam udeležba do 15. ure kaže, da bo na teh volitvah večja od prejšnjih. Partizanska vasica Dražgoše je z ostalimi partizanskimi vasi Rudnim, Češnjico, Zelezniki in Ostrim vrhom tekmovala ter odnesla zmago, saj so z volitvami zaključili že kmalu po 8. zjutraj.

Ze na predvečer volitev so bila mesta in vasi na Gorenjskem slavnostno okrašena. Iz železarne na Jesenicah je odmevala pesem dela, na strehi železarne je začel napis »7. XII. volimo najboljšee«. Tudi vsa volišča so bila lepo okrašena in razsvetljena. V večjem delu volišč v radovljiskem okraju so pričeli z delom že ob 4. zjutraj, da so lahko volili volivci, ki odhajajo v ranih jutranjih urah na delo. Bila je še trda tema, ko so že zvonili telefoni in so volilne komisije pričele oddajati prva poročila. Na Javerniku je ob 5. zjutraj volilo že 40 volivcev. Na Jesenicah je že ob 4. zjutraj med prvimi volil delavec Ivan Zvab, član upravnega odbora železarne. Na mnoga volišča so prihajali volivci v skupinah in s harmoniko, nekateri peš, drugi s kolesi in na vozilih, gozdni delavci v Ukancu na kamionu itd. V Mlinem pri Bledu je bila volilna udeležba že kmalu po 6. uri 70%. Okrog poldneva je bila najboljša udeležba v krankslogorski občini in Kropi, ostale občine pa so zaostajale le za nekaj odstotkov. Slabo so se odrezali kmetje v Srednji vasi pri Bohinju, kjer je bila udeležba na volišču najslabša. Celot kandidati Franc Svetek, Jakob Kovačič in Martin Zupanc do 13. ure še niso volili. Velika udeležba na skoro vseh drugih voliščih že v dopoldanskih urah pa kaže visoko politično zavest naših delovnih ljudi.

Velika večina delovnih ljudi iz okraja Ljubljana-okoliča je hitela že takoj v prvih jutranjih urah na volišča. Na mnogih voliščih je večina volila že v dopoldanskih urah. Najbolj so se izkazali volivci v občini Dolso in Kamnik, kjer so zaključili volitve do 14. ure. Volili so vsi volivci. Tudi v Dobrovi pri Ljubljani je do enajste ure volilo 86%

volilnih upravičencev. V številnih krajih je volilo do 14. ure naslednje število volivcev: 90% v Višnji gori, 88% v Skofljici, 82% v Borovnici, 83% v Smarju-Sap, 87% v Vačah, 81% v Stični itd.

V krškem okraju se je kljub snežnim zametom in slabemu vremenu udeležilo volitev po podatkih do 16. popoldne okrog 80% volivcev. Senovčani so šli volit že okrog pol 5 zjutraj, po opravljeni državljski dolžnosti pa je 170 rudarjev šlo na delo v počastitev volitev. Članice AFZ v Krškem in na Vidnu so se skupno udeležile volitve stoo odstotno. V Veliki dolini je prišel med prvimi na volišče stoo odstotni invalid tovaršij Novak. Do 15. je volilo v Blanci 90%, v Tržišču 87,5%, v Brežicah 85,5%, v Senovem 84,5%, v Dobovi 81%, na Biljskem 78%, v Sevnici 78%, v Vidmu-Krškem 87% volilnih upravičencev.

Na splošno željo so se v Novem mestu začele volitve že ob pol 6. zjutraj, v Zabji vasi pa celo ob pol petih. Prvi so zaključili volitve v partizanski vasi Držanja sela pri Dolenjskih Toplicah, kjer so končali stoo odstotno že ob 7.30. Mladina je mladina pripravila budnico ob 4. zjutraj in zakurila kres. Občina Straža je vodila ves dan v številkah in je tudi še zdaj najboljše. Volišča so bila povsod lepo okrašena, v Suhu Krajini, kjer je sneg zelo visok, je zelo oviralo kurirsko službo sialo vreme, vendar so imeli povsod mlaje in siavoloke. V Ratju so imeli 35 m visok mlaj, v občini Zagradec 22 mlajev in 11 siavolokov. Do 3. ure popoldne je okraj dosegel 71%.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Mladinec izpolnjuje prvič v življenju svojo državljsko dolžnost na volišču.

Predsednik vlade LRS tovariš Miha Marinko voli

Ljudstvo Kopršćine in Bujšćine je ponovno izreklo svojo voljo. Do 12. ure je v obeh okrajih volilo okoli 90% vseh volilnih upravičencev.

Ljudstvo Kopršćine in Bujšćine je ponovno izreklo svojo voljo

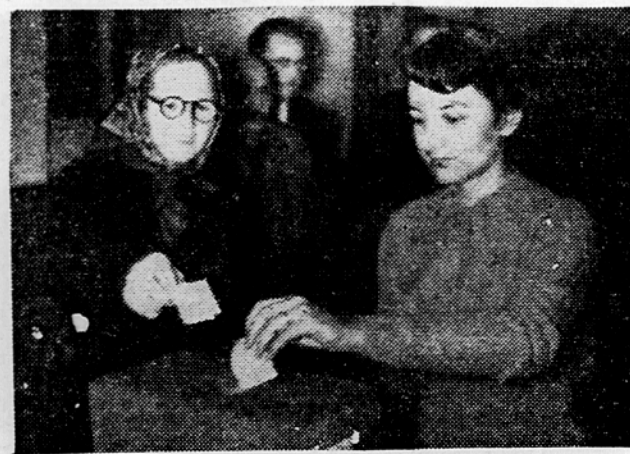
Do 12. ure je v obeh okrajih volilo okoli 90% vseh volilnih upravičencev

Trst ne vozijo — se je z dvebo prvi končal volitve, marsikje odnesle prvo mesto ravno italijanske vasi. Do 12. ure je v obeh okrajih — bujskem in koprskem — volilo okoli 90% vseh volilnih upravičencev. Visok odstotek pa le deloma pove, v kakšnem vzdušju so volitve potekale. Ob 7. zjutraj so v mesta, kot so Novi grad, Grozjan, v vasi Čedlje in drugod stale pred volišči skupine po 100 do 150 ljudi, ki so hoteli vsi prvi izpolniti svojo državljsko dolžnost. Pretežno italijanski kraji, kot so Sitovlje, Strunjan in Portorož, so volili stoo odstotno do 9.30, slovenska vas Vršič pa celo do 8. V Grozjanu je po lastni iniciativi stražilo volišče kar 20 ljudi. Kljub burji, ki je morje močno razburkala — ladje v

sveta, so povabili predvsem tuje novinarje — kar je razumljivo, saj svojim zjzjalom dajejo lahko navodila tudi kje druge. Splačalo pa bi se bilo videti obraz častitega župana, ko na konferenco ni bilo niti enega samega tučca. Osramočeni Bartoli je zapustil sejno sobo, ne da bi mogel komur koli potožiti o svojih težavah.

Na drugi strani pa so se naša pričakovanja za volitve v jugoslovanski coni STO vsekakor v polni meri izpolnila. Točne podatke o izidu volitev bomo zvedeli šele jutra, položaj pa je jasen že sedaj. Prebivalstvo jugoslovanske cone STO je šlo na volitve spontano; zanimivo je, da

Trst ne vozijo — se je z dvebo prvi končal volitve, marsikje odnesle prvo mesto ravno italijanske vasi. Do 12. ure je v obeh okrajih — bujskem in koprskem — volilo okoli 90% vseh volilnih upravičencev. Visok odstotek pa le deloma pove, v kakšnem vzdušju so volitve potekale. Ob 7. zjutraj so v mesta, kot so Novi grad, Grozjan, v vasi Čedlje in drugod stale pred volišči skupine po 100 do 150 ljudi, ki so hoteli vsi prvi izpolniti svojo državljsko dolžnost. Pretežno italijanski kraji, kot so Sitovlje, Strunjan in Portorož, so volili stoo odstotno do 9.30, slovenska vas Vršič pa celo do 8. V Grozjanu je po lastni iniciativi stražilo volišče kar 20 ljudi. Kljub burji, ki je morje močno razburkala — ladje v

Žene in matere dajajo glas na nove odbornike ljudskih odborov

Ljubljana je častno izpolnila svojo volilno nalogo

Po zadnjih poročilih je volilo v Ljubljani okrog 99% volilnih upravičencev

Svečano razpeložena je Ljubljana dočakala volitve v svoj Mestni ljudski odbor. Po ulicah je bilo že zarana vse živahno, ko so prvi volivci hiteli na volišče. Večinoma so povsod odprli volišča ob sedmih, ponekod pa že prej, zlasti tam, kjer so morali številni oditi v službe, da so lahko še prej izpolnili svojo državljansko dolžnost. Zelo živahno je bilo na 5. in 6. terenu v Ljubljani, kjer so gojenici internatov Ivana Cankarja in »Anice Cernejeve« še pred šestimi razvili povorko v tem delu mesta, 300 mladincev in mladinc iz šole za turizem in gostinstvo pa je prav tako ustvarilo že zarana zjutraj prijetno razpoloženje s petjem in harmoniko na terenu »Oskarja Kovačiča«.

Pršla na volišče, da bi izpolnila svojo državljansko dolžnost takrat, ko je šla zjutraj od maše. Okrog enajstih so tudi v 31. volilni enoti na prvem volišču terena Stadion ugotovili 98% volilne udeležbe, na drugem 94% in na tretjem 90%. V 30. volilni enoti tega terena je bila skupna udeležba 92%. Na terenu »Milana Majcna« so prebivalci Jesenkove ulice napovedali tekmovalno prebivalcem Ruske ulice. Vendar so bili poraženi, ker so prebivalci Ruske ulice do enajstih volili neodločno. Ob istem času so tudi na šestih voliščih 5. in 6. terena že zaključevali volitve. Na volišču v Domu »Ivana Cankarja« so čakali samo še štiri volivce, ki zaradi službe niso mogli

priti dopoldne. Najbolji uspeh je doseglo volišče v Domu onemoglih, kjer je do dvanajstih volilo 99% volilnih upravičencev. Na volišču v gostilni »Cinkole« jih ob dvanajstih samo še deset ni volilo, ker so se nahajali v dopoldanskih službah, prav tako jih še deset ni prišlo tуди na volišču v gostilni »Frince«.

Na voliščih v gimnaziji v Peričevi ulici so bili volilni rezultati okrog dvanajstih tudi okrog 90%. Prav tako kot ostali volivci mesta Ljubljane so častno izpolnili svojo državljansko dolžnost tudi volivci terena Gradšče. Najbolj živahno je bilo na XIV. volišču tega terena, kjer so volivci že med sedmo in osmo uro stali v dolgih vrstah in nestrpno pričakovali, da oddajo svoj glas za novega odbornika mesta Ljubljane.

Sijajna volivna zmaga v Mariboru

Volilna deležba skoraj stoo odstotna

Maribor, 7. dec. Volilni izidi na današnjih volitvah v ljudske odbore so že v dopoldanskih urah kazali, da je bila tokrat v Mariboru predvolilna aktivnost tako močna, kot še nikoli doslej. Z nekaj redkimi izjemami so lepo okrasili vseh 270 volišč.

Danes so zarana na Teznu, Pobrežju ter v ostalih mestnih predelih igrala gorbje radostne budnice. Volilne komisije so morale mnoga volišča na zahtevo volivcev odpreti prej, kot je bilo prvotno določeno. Posebno zgodnji so bili delavci na Teznu, ki so začeli voliti že pred 4. uro zjutraj. Do 7. ure je na vseh voliščih volilo že 7613 volivcev ali 16% volilnih upravičencev. Ta zgodnji volilni uspeh so dosegli predvsem volivci v delavskih predelih Maribora, posebno na Teznu, Pobrežju in v Studencih. V mestnem središču so začeli volivci pritiskati na volišča šele v kasnejših dopoldanskih urah.

Ze od prvih ranih ur pa se je presenetljivo razvijal volilni položaj v samostojni občini Kamnici, kjer imajo močno kmečko delovno združenje. Tu so ljudje že ob 3. zjutraj čakali pred volišči. Godba je spravitla zgodaj na noge vse volivce. Tako je na mariborskem volilnem področju volilo 267 v Kamnici že ob 7. uri zjutraj doseglo 100 odstotno volilno udeležbo. Do 11. dopoldne so kamniški volivci na svojih 13 voliščih v celoti izpolnili volilno dolžnost. Tako je Kamnica prva stoo odstotno zaključila volitve. Vse dopoldanske ure se je razvijalo med Kamnico in Teznom živahno volilno tekmovalje. Tudi na Teznu, nemer so se namreč drugo za drugim vrstila volišča, kjer so s stoo odstotno udeležbo zaključevali volitve. Kmalu za Kamnico so tudi na Teznu dosegli popolno volilno udeležbo, tako da so volilne komisije že popoldne začele opravljati svoje zaključno delo.

Nekoliko obotavljajoče se je odvijal potek volitev v obeh središčnih rajonih Maribora. Tu so začeli rasti odstotki volilne udeležbe šele po 9. uri dopoldne. Na mnogih voliščih so bili zavedni volivci nejevoljni in upravičeno ogorjeni nad zamudniki in ravnodušniki, ki so kvarili sicer lep odstotek volilne udeležbe. Tu so se ponekod tudi pokazali v svoji pravi ljudski stari sovraženiki delovnega ljudstva in ljudske oblasti. Posebno zanimiv je primer z 22. volišča v 14. volilni enoti, kjer je bilo med volilnimi upravičenci tudi 11 duhovnikov. Na tem volišču so se do 10. ure dopoldne udeležili volitev vsi upravičenci, razen 10 duhovnikov, ki so morda mislili, da bodo Mariborčani poslali ponje pozlačeno vatikansko kočijo z blagoslovom krvavega kardinala Stepinca. V glavnem pa se je ob teh volitvah pokazalo, kako jalovo je bilo vse predvolilno rogoviljenje klerikalnih in kulturnobundovskih sovražnikov. To nedeljo jim je delavski Maribor odločno in posteno povedal za vselej za kakšno politiko je in da ga na njegovi poti v socializem tako zakasnelo lajanje ne more prav v ničemer ovirati.

Maribor, 7. dec. Malo pred zaključkom volitev je Maribor ob 18.45 dosegel 99,45% volilne udeležbe. Ze s tem izidom se je uvrstil glede volilne udeležbe med prva mesta v Sloveniji. Do trenutka, ko to poročamo, so volili razen nekaj desetih volivcev vsi volilni upravičenci, ki jih je bilo za te volitve v Mariboru 47.595.

V današnjih volitvah so volivci izmed 138 kandidatov izvolili 60 ljudskih odbornikov za novi mestni ljudski odbor. Ker so bile volitve na mnogih voliščih zaključene v zgodnjih popoldanskih urah, so volilne komisije že proti večeru objavile dokončni izidi na posameznih voliščih. V novi mestni ljudski odbor so bili med drugimi izvoljeni Vlado Majhen, Miloš Ledinek, Tone Bole, Franc Rant, Ančka Kuhar, Karel Reberšek, Tone Ingolič, Anica Bende, Milovan Vujović, Drago Biljan, Marjeta Bavec, Stane Berbernek, Pavel Baloh, Milka Pintar, Janez Malnarčič, Rado Pušenjak in drugi. Za občino Kamnica pa sta bila izvoljena v mestni ljudski odbor Franc Pušenjak in Ivan Ločičnik.

Nekaj zadnjih poročil

Ljubljana, 7. dec.

Po zadnjih poročilih naših dopisnikov je bila volilna udeležba (nepopolni podatki) po okrajih naslednja:

Okraj Celje okolica 91%, Crnomelj 78%, Kočevje do 14. ure 77,6%, Murska Sobota 97 odstotkov, Novo mesto 80%, Postojna 85%, Ptuj 90%, Sežana 99%, Slovenj Gradec 96 odstotkov, Sočani 92%, in mesta Ljubljana okrog 99%, Celje 93,2 odstotka.

Volitve na Hrvaškem

Zagreb, 7. dec. Danes so bile po vsej Hrvaški volitve v okrajne in občinske ljudske odbore. Udeležba je bila povsod velika. Zaradi snežnih zametov so volitve v posameznih predelih počasi potekale, zlasti v Liki, kjer je zapadel sneg nad 70 centimetrov visoko, pa v okrajih Knin, Zadar in Benkovac, kjer je burja potrgala telefonske zveze ter je veliko število krajev odrezanih zaradi zametov od okrajnih cest.

V Hrvaškem Primorju besni huda burja

Reka, 7. dec. Kljub hudi burji, ki besni že več dni neprestano, so v Istri, na Reki, v Gorskem Kotaru in Hrvaškem Primorju šli voliti volivci v občinski ljudske odbore že v zgodnjih jutranjih urah. Posebne težave so imeli volivci zaradi slabega vremena v senjskem okraju. Komunisti in frontovci v Senju, ki jim je bila poverjena tehnična izvedba volitev, so se komaj prebili do nekaterih nezavarovanih vasi, ker je kretanje zaradi snežnega viharja zelo oteženo. S Krka, Raba in nekaterih drugih krajev do pol dneva se niso bili znanj pri izidi volitev, ker je zaradi neurja prekinjena vsaka telefonska zveza.

VIL ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Pravica do samoodločbe se narodom ne more nadomestiti

Kolonialni problemi spadajo v pristojnost Združenih narodov — Tunis ne sme biti izjema — Poziv predsednika Generalne skupščine kitajski in severnokorejski vladi

New York, 7. decembra. Politični komite je nadaljeval na večerajšnji seji debato o Tunisu. Prvi govornik je bil egiptovski delegat Abdel Meneim Mostafa, ki je predvsem izrazil obžalovanje zaradi odočitve Francije, da ne bo sodelovala v debati. Po njegovem mnenju je njena odočitev morda znamenje slabosti. Francija ne sme misliti, da je s tem, ker je bila sprejeta na debato o Tunisu, postavljena pred sodišče in obtožena. Nasprotno, je poudaril, OZN si mora prizadevati, da bo našla razumen in praktičen način, da razreši resno vprašanje, ki bi lahko povzročilo škodo tradicionalnim in prijateljskim odnosom med arabskim svetom in Francijo. Pripomnil je, da želi Egipt miroljubno rešitev tega vprašanja. Mostafa je nato obirno govoril o načinu uprave v Tunisu in o prednostih, ki jih uživa francoski generalni rezident.

Za egiptovskim delegatom je govoril zastopnik Kube, ki je menil, da spadajo kolonialni problemi v pristojnost Združenih narodov in da bo njegova delegacija podprla vsako resolucijo, katere namen je doseči pravico naroda do samoodločbe. Najostrejši govor je imel indonezijski delegat Pilar. Izjavil je, da ni formule, s katero bi lahko nadomestili pravico naroda, da se upravlja sam. »Nobene socialne, ekonomske ali kulturne koristi«, je dejal, »mu ne morejo nadomestiti izgube pravice, da sme razpolagati sam s seboj. Ostro je obsodil Francijo za njeno stališče do Tunisa ter njeno kolonizatorsko politiko, izražajočo mnenje, da se Francija navzlic svojim demokratičnim tradicijam v Tunisu

zastopnik Kube, ki je menil, da spadajo kolonialni problemi v pristojnost Združenih narodov in da bo njegova delegacija podprla vsako resolucijo, katere namen je doseči pravico naroda do samoodločbe. Najostrejši govor je imel indonezijski delegat Pilar. Izjavil je, da ni formule, s katero bi lahko nadomestili pravico naroda, da se upravlja sam. »Nobene socialne, ekonomske ali kulturne koristi«, je dejal, »mu ne morejo nadomestiti izgube pravice, da sme razpolagati sam s seboj. Ostro je obsodil Francijo za njeno stališče do Tunisa ter njeno kolonizatorsko politiko, izražajočo mnenje, da se Francija navzlic svojim demokratičnim tradicijam v Tunisu

Belgijski delegat Selwyn Lloyd je zastopal stališče, da Združeni narodi niso pristojni za reševanje tuniskega vprašanja in da je to popolnoma notranja stvar dveh držav. Zavrnil je tudi trditve, da položaj v Tunisu ogroža mir na svetu. Norveški zastopnik je zastopal nasprotno stališče, trdeč, da so Združeni narodi pristojni za reševanje katerega koli vprašanja.

Iranški delegat je trdil, da utegne privedi položaj v Tunisu, če bo trajal še naprej, v nevarnost mednarodni mir. Podprl je resolucijo azijsko-arabskih držav. Glede stališča britanske delegacije je dejal, da Velika Britanija dela razliko med notranjim in zunanjim mirom in da je podpirala nasprotno tezo, ko je Združenim narodom predložila spor za iranski petrolej.

Belgijski delegat je podprl stališče britanske delegacije. Se je bila nato zaključena in se bo nadaljevala v ponedeljek dopoldne. Predsednik Generalne skupščine Lester Pearson je poslal sinoč nujen poziv pekiški Kitajski in Severni Koreji, naj sprejmeta načrt Indije za ustave vojne na Koreji kot pravično in pametno podlago za

POMEMBNA IZJAVA BELGIJSKEGA SOCIALISTA P. H. SPAAKA

Jugoslovanski komunisti so drugič osvobodili svojo državo, ko so zavrnilli diktaturo ZSSR

London, 7. dec. (Tanjug). Belgijski socialist in bivši predsednik belgijske vlade Paul Henry Spaak je v biltenu »Socialist International Information« te dni pisal, da je nedavno obiskal Jugoslavijo ter da mu ni žal, ker je to storil. V uvodu svojega članka je naglasil: »Jugoslavija je stopila na pot svoje druge revolucije, ko so Jugoslovanski komunisti iz zredno hrabrostjo zavrnilli diktaturo ZSSR ter tako drugič osvobodili svojo državo.«

»Človek bi moral biti slep,« nadaljuje v svojem članku, »da ne bi videl velikanskega političnega in socialnega napredka v Jugoslaviji, hkrati pa tudi nerazodben, če tega napredka ne bi spremljal z velikim zanimanjem. Jugoslovanski komunisti poznajo usodo vseh, ki se pokoravajo sistemu »ruskega komunizma«, strasne karikature socializma. V tem spoznanju se držijo bistva socialističnih načel, ki temelji na zaupanju

do človeka in do politične ter ekonomske sposobnosti delavcev.«

Pisal je tudi o stališču jugoslovanskih komunistov do zahoda in do naprednih gi-

Paul H. Spaak

banj na zahodu ter poudarjati »S svojimi socialističnimi pozicijami Jugoslovani ne zavračajo zvez, zamenjave informacij in tudi ne sodelovanja s tistimi, ki hodijo po drugi poti in ki skušajo doseči napredek na druge načine. Njihovi ukrepi v ekonomskem, socialnem in političnem pogledu so velikega pomena za nas, kajti v Jugoslaviji se poraja in uveljavlja nova demokracija.«

Nemški pedagog o Jugoslaviji

Bonn, 7. dec. (Tanjug) Glasilo nemške socialdemokratske stranke »Neues Vorwärts« je objavilo članek nemškega pedagoga dr. Herkenratha, ki je bil pred kratkim kot član delegacije pedagogov v Jugoslaviji. V članku piše, da stopa Jugoslavija na vseh področjih, zlasti na gospodarskem in političnem, načelno po novih poteh. Jugoslavija zavrača ruski državni kapitalizem, v katerem vlada vsemožna birokratska klast, ter skuša razviti pravo samoupravo. Njena gospodarska politika je pokazala v kratkem času velike uspehe. Kot marksisti imajo jugoslovanski komunisti, je rečeno dalje v članku, jasno predstavo o sociološki funkciji vzroje. Vedo, da revolucionarne spremembe ekonomskih, socialnih in političnih odnosov morajo preobraziti tudi splošno šolstvo, tako po njegovi vsebini kot po oblikah pouka in vzgoje. Delavski razred v vseh državah, zaključuje Herkenrath, bi moral pazljivo spremljati in objektivno ocenjevati vse, kar se dogaja danes v Jugoslaviji.

Za Slovence na Koroškem bodo volitve velika preizkušnja

Avstrijska ljudska stranka že zdaj v svojih glasilih napoveduje spremembe v škodo slovenskega življa

Ljubljana, 7. decembra (Tanjug). Na Koroškem se čedalje bolj čuti politična borba za bodoče volitve v avstrijski parlament in deželni svet, ki bodo februarja 1953. Te volitve so za koroške Slovence zelo važne, ker bo od izida odvisno nadaljnje reševanje socialnih vprašanj ter problemov, ki so v zvezi z narodnostnimi pravicami koroških Slovencev.

Po poročilih s Koroške so zastopniki avstrijske ljudske stranke izjavili, da ne žele več sedanje koalicijske vlade na Koroškem in da bodo, če bodo zmagali na volitvah, odstranili predsednika pokrajinske vlade Wedeniga, ki pripada avstrijski socialistični stranki, na njegovo mesto pa postavili zastopnika ljudske stranke. Pri tem omenjajo v koroških časopisih bivšega nacističnega enega izmed sedanjih voditeljev avstrijske ljudske stranke na Koroškem dr. Steinacherja, ki je znan po svojih napadih na dvojezične šole na Koroškem in sploh kot sovražnik koroških Slovencev. Ta politični načrt

bi lahko uresničili samo ob sodelovanju z neodvisno stranko, v skupnem nastopu proti ostalim strankam, predvsem proti socialistični, ki je pokazala kolikor toliko razumevanja za vprašanja koroških Slovencev.

Znano je, da se mnogi posamezniki v avstrijski ljudski stranki, še bolj pa v zvezi neodvisnih ostri bore proti narodnostnim pravicam koroških Slovencev in proti dvojezičnemu šolstvu. Zaradi tega bi koroški Slovenci z nezaupanjem sprejeli vsako bistvenno spremembo, ki bi jo lahko prinesle volitve na Koroškem in ki bi utegnile škodovati koristim Slovencev na Koroškem.

Protest občinskega sveta v Zgeniku

Trst, 7. decembra (Tanjug). Občinski svet v Zgeniku je na sinočnji seji protestiral proti zahtevi predsednika cone Palutana, da je treba odstraniti dvojezični napis pri vhodu v vas Sesljan, ter poslal pismo generalu Winter-tonu, v katerem v imenu prebivalstva svoje občine izraža soglasje s sklepom občinskega sveta Devin-Nabrežina, da mora dvojezični napis ostati. Poveljnika cone prosi občinski svet, da stori nujne ukrepe proti ravnanju italijanskih uslužbencev v Trstu ter razveljavi fašistične zakone.

Letalska nesreča

Havana, 7. decembra (UP). Kubansko prevozno letalo na progi Madrid—Havana je strmoglavilo v morje pri Bermudskem otočju. Samo 6 oseb je preživel nesrečo. Na letalu je bilo 40 potnikov in 8 članov posadke.

Laburistična vlada v avstralski državi Viktoriji

Sidney, 7. dec. (AFP) V avstralski državi Viktoriji je bila prvič izvoljena laburistična vlada, ki je popolnoma zmagala nad liberalno stranko. Čeprav je federalna avstralska vlada v rokah liberalne stranke, ima laburistična stranka sedaj nadzorstvo nad dvema najbolj naseljenima državama — Novim južnim Walesom in Viktorijo, poleg njiju pa tudi nad Queenslandom in Tasmanijo.

Zastopniki koroških Slovencev sodijo, da bi mogla zmaga avstrijske ljudske stranke in stranke neodvisnih tudi zelo neugodno vplivati na socialni položaj koroških Slovencev in drugih delovnih množic na Koroškem, kjer je že sedaj sorazmerno veliko brezposelnih.

Odmev na Eisenhowerjeve izjave o Koreji

Washington, 7. dec. (AFP) Ameriški časopisi pišejo danes, da bo umerjena izjava generala Eisenhowerja glede njegovega potovanja na Korejo vsekakor pomirila bojazen zahodnoevropskih držav glede morebitne razširitve korejske vojne. V diplomatskih krogih poudarjajo, da je zlasti važno dejstvo, da je bil ob obisku Eisenhowerja na Koreji navzoč vodja generalnega štaba general Bradley. Trdijo, da se je general Bradley od začetka korejske vojne odločno upiral misli o razširitvi korej-

Ameriška pomoč Grčiji

Atene, 7. decembra (Tanjug). Po uradnem sporočilu, objavljenem v Washingtonu, bo ameriška uprava za vzajemno varnost podelila Grčiji do konca tega finančnega leta novo pomoč v znesku 25 do 30 milijonov dolarjev za potrebe obojestranskih sil. Uprava za vzajemno varnost je tudi sporočila, da bo skupna vsota letošnje ameriške pomoči Grčiji, katere višina še ni končno določena, porabljena za kritje primanjkljaja v plačilni bilanci.

Odpoklican izraelski poslanik v Pragi

Praga, 7. decembra (UP). Kakor poroča radio Praga, je češkoslovaška vlada zahtevala od izraelske vlade, da takoj odpokliče svojega zastopnika v Pragi Kubovija. V obrazložitvi je zahteve trdi, da je bil Kubovi v vohunskih zvezah s Slanskim in drugimi, ki so bili obsojeni na smrt oziroma na dosmrtno ječo. Izraelski poslanik v Pragi Kubovi je sedaj v Izraelu, kamor so ga poklicali na posvetovanje. Kakor je znano, je izraelska vlada protestirala v Pragi zaradi protizidovskega značaja sodnega procesa v Pragi.

Washington, 7. decembra

(UP). Zastopnik za tisk bodočega predsednika ZDA Eisenhowerja James Hagerty je izjavil danes, da bo obisk generala Eisenhowerja na Koreji zelo koristen za novo vlado pri izdelavi načrta za korejski problem in za »upiranje sovjetski propagandi in napadalnosti na Daljnem vzhodu«. Na Koreji je imel Eisenhower več razgovorov in posvetovanj z vojaškimi in civilnimi osebnostmi, poleg tega pa je skupno s svojim spremljevalcem pregledal prostor in taktični razpored na bojišču. V prihodnjih dneh, ko bodo na ladji, vračajoče se v ZDA, bodo Eisenhower in njegovi pomočniki proučili podatke, ki so jih zbrali na Koreji in ki bodo novemu predsedniku ZDA potrebni, kadar bo prevzel dolžnost.

Gosta meglja nad Londonom

London, 7. decembra (AFP). Zaradi goste meglje, ki je pred 36 urami legla na London in okolico, so letališča v Londonu in Northoltu ustavila delo. Vlaki prihajajo z zamudami, promet na londonskih ulicah pa je zelo zastoj, ponekod je celo prekinjen. Bilo je že več nesreč, med njimi tudi smrtnih. Odgovorne so mnoge športne prireditve.

Včeraj po naših voliščih

(Nadaljevanje na 1. strani)

V partizanskem kočevskem okraju so ljudje tudi ob večerajših volitvah v občinske ljudske odbore in okrajne zbore pokazali svojo državljansko zavest. Razgibalo jih je tekmovalje med posameznimi kraji in volilnimi enotami ter volišči. Okraj Kočevje je tekmoval s sosednima Crnomljem in Novim mestom. Povsod so bile že zgodaj zjutraj budnice, v Kočevju pa je igrala godba rudarjev. Na mnogih voliščih so se zbrali ljudje že pred 7. uro zjutraj. V Polomu so na željo volivcev že ob 4. zjutraj odprli volišče in ob 7.10 zaključili s 100% udeležbo. V Cvišlerjih pri Kočevju so končali volitve ob 7.30. Ravno tako v Oneku in Ferdrengu. Delovni kolektivni državnih posestev so tudi med seboj tekmovali in ob 8. zaključili volitve stoo odstotno. V partizanskih občinah Draga, Kočevska Reka in Mozelj so do 9. ure volili stoo odstotno, tako tudi v več drugih krajih že v zgodnjih urah zaključili z volitvami. Izkazali so se kraji Livold, Dolga vas, Onek, Starji log, Klinja vas in Oslinica, prav tako nekatere volilne enote v Kočevju, zlasti ko-

čevski rudarji. V Loškem potoku se je najbolj izkazala vas Travnik, kjer so šli frontovci in mladinci s harmoniko in zastavo v povorkah po sosednih vaseh. Najslabša je občina Dobropolje, ki je imela ob 13. komaj 51% udeležbe, Velike Lašče in Dolenja vas pa so imele ob 15. komaj 68%.

Kljub snežnim razmeram je bila Bela krajina že zgodaj zjutraj v slavnostnem razpoloženju. Ponekod so odprli volišča že pred 7. uro, kjer so ljudje v vrsti čakali, da med prvimi opravijo svojo državljansko dolžnost. V Predgradu je godba na pihala zajgrala budnico, nakar so ljudje pohiteli na volišče. Ob tej priliki so odprli združni dom, ki je drugi v Beli krajini. V Gradacu so prišli na volišče s harmoniko. Velika udeležba je bila tudi po drugih krajih, zlasti v partizanskih vaseh. Crnomelj in Metlika sta bila v posebnem razpoloženju ter sta imela lepo okrašena volišča. Udeležba dopoldne je bila 80-odstotna, nad 30 vasi pa je volitve zaključilo 100%, med njimi tudi rudnik Kanižarica. Do 15. ure je bila splošna udeležba na voliščih 90-odstotna.

BEGUNCI V BERLINU

(Od našega posebnega dopisnika)

Med zadnjim obiskom Berlina sem se predvsem zanimal za begunce, ki prihajajo vsak dan iz Vzhodne Nemčije. Obiskal sem tudi arede, kjer se zbirajo begunci, ter tudi od njih marsikaj izvedel.

Letos spomladi ni bilo težko priti iz Vzhodne Nemčije v Zahodno Nemčijo in tudi ne nazaj. Medsebojni obiski sosednikov so bili nekaj navadnega, čeprav seveda tudi ti niso bili dovoljeni, kajti priti do potnih listov za prehod cone je zelo težko. Do junija letos je prišlo vsak mesec nekaj sto tisoč ljudi iz ene cone v drugo. Junija pa so Rusi vzpostavili vzhodnonemško mejo prekrcali 10 m širok pas skozi gozd, ki so ga posekali. Zorano zemljo so zagladili z brano ter potem ves pas posuli s peskom. Ta pas se raztega na razdaljo 1200 km. Vzhodnonemški policiji, ki je stražila mejo, so ukazali, da mora svoje poveljstvo obveščati o vsaki stopnji, ki jo zasledijo na pasu. S tem je bil praktično onemogočen prehod meje. Edina vrzel v dolgi meji je ostal Berlin, in vsi, ki so letos od junija nameravali pobegniti na zahod, so morali najprej v vzhodni Berlin, odkoder je prav lahka pot v zahodni Berlin. Ob pasu so Rusi v širini 5 km izsečili vse politično nezanesljive ljudi in tudi v širini 25 km ne sme biti nihče brez posebnega dovoljenja.

Med časom, ko so delali obmejni sektor, je pobegnilo na zahodno stran mnogo kmetov, ki so zapustili vse svoje premoženje v strahu, da bi morali nekam daleč na vzhod. Če pregledamo statistične begunce iz Vzhodne Nemčije v zahodni Berlin, dobimo približno naslednjo sliko: od januarja do maja letos je prišlo na mesec v Berlin po 4500 do 5000 beguncem, junija 7500, julija 13.000, septembra 14.100, v oktobru pa vsak dan po 1000 do 1200. Od začetka leta 1950 do avgusta 1952 je v Berlinu pribežalo nad 400.000 prebivalcev Vzhodne Nemčije.

Za Berlin je to veliko število beguncem eden izmed najtežjih problemov. Po sporazumu med ruzno vlado in mestno upravo Berlina mora 80 % beguncem prevzeti zvezna vlada. Večina teh beguncem potuje potem v Zahodno Nemčijo. Največ beguncem sprejema Porurje (64 odstotkov), sem Berlin pa jih mora sprejeti do 20 %. To ve-

lja seveda samo za tiste begunce, ki so politično zanesljivi. Vsi begunci morajo najprej pri posebnih komisijah dokazati, da so pobegnili iz Vzhodne Nemčije iz političnih vzrokov, in šele potem, ko jih komisija prizna za politične begunce, lahko dobijo službo, oziroma dovoljenje za potovanje v Zahodno Nemčijo. Tisti, ki jih komisija

ni priznala za politične begunce, ne morejo dobiti dela, dobivajo pa kljub temu podporo mesta Berlina, ki pa je zelo nizka. Komisije strogo ocenjujejo begunce iz Vzhodne Nemčije, zaradi česar ostaja v Berlinu do 50 % snepriznanih beguncem. To je seveda za zahodni Berlin velik izdelek, ker se nočejo vrniti v sovjetsko cono

beguncem, ki niso bili priznani in ki niso dobili dela. V zadnjih dneh je prišlo beguncem zelo velik, kar kažejo iz Vzhodne Nemčije, ki ne morejo oddajati predpisanih davkov in prispevkov. Da ne bi zmanjšali končali v kakšni koncentracijskem taborišču, spustijo svoje domove ter bežijo v zahodni Berlin. V. Valenčak

Kranjska gora kot letoviški in klimatsko-zdraviliški kraj

Kranjska gora je znan in priljubljen letoviški in zdraviliški kraj. Na tisoče ljudi ga letno poseeta iz raznih krajev naše domovine, kjer prebijejo svoj redni letni dopust in si utrujeno telo osvobodijo s klimatskim zdraviljem. Ni to nič čudnega, saj ima Kranjska gora vse pogoje za to, po svoji lepoti in višini 800 m nad morjem, leži v razširjeni dolini v sotočju Save dolinke in Pišence. V sotočju dveh dolin je naravno nastalo prijazno naselje, okoli njega pa se razprostirajo lepo obdelane njive in deloma travniki. Na pobočjih doline na predgorju gorskih velikanih so po gozdovi z raznimi jasmami ali livadami. Vse to daje Kranjski gori posebno privlačnost v vsakem oziru.

Sotočje dolin pa ima tudi naravno posledico — sotočja cest, tako da je tudi v tem pogledu Kranjska gora kraj, kjer se združujeta dve cesti oziroma kjer se razcepi glavna cesta Ljubljana—Jesenice—Kranjska gora v dve glavni smeri, ena na Podkoren—Trbiž in Podkoren—Koroško, druga pa na Vrščič in dalje v dolino Soče.

Vendar pa so te ugodnosti, ki jih ima kraj sam in jih nudi obiskovalcem narava sama, motene z različnimi nedostaki, ki izvirajo od druge strani. To je od dejavnosti in neadekvatnosti ljudi samih. Naj omenim v glavnem sledeče:

Ravno zaradi ugodne lege kraja je tujski promet zelo živahen in to zlasti avtomobilski promet. Zlasti letos je bilo videti vse polno inozemskih avtomobilov, ki so pasirali Kranjsko goro v eno ali drugo smer. Vsak avto je razvijal oblake prahu, da so se leto-iščarji beže umikali s cest. Uprava Kranjske gore je v svojih reklamnih razglasih razglasila v časopisih, da

so ceste škropljene, v resnici so obcestni hišni lastniki v jutranjih urah vrgli kak curek vode na cesto, toda v vročem poletnem času to ne pomeni mnogo, ceste so bile hitro suhe in nadloga prahu je bila ogromna in silno nadležna. To je mučno za letoviščarje, ker se ne morejo prosto in neovirano gibati, je pa nerodno in neprijetno za kraj sam, kakor tudi za celo državo, ker s tem trpi ugled napram tujini. Kajti stanje cest je danes čisto gotovo nerazumno standard pokrajine.

Je sicer gotovo, da država ne more naenkrat modernizirati vseh glavnih cest in vsakemu razumljivih razlogov, vendar tako prašne ceste skozi mesta, zdravilišča in letovišča pa kažejo na silno zaostalost. Lahko bi se z razmeroma malimi stroški preprečila nadloga prahu vsaj v tako važnih krajih.

Naj omenim tu, da je zgradila mestna občina Ljubljanska leta 1939/40 destilarno za destilacijo ostankov, ki jih dobe pri proizvodnji plina, z namenom in izreonom poudarkom, da bo zadnji ostanek destilatov — smolo — uporabljala za pobijanje prahu po najbolj frekventiranih ljubljanskih cestah, preostali del bi oddajala po režijskih cenah drugim mestom in krajem, ki najbolj trpe od te nadloge. S ponovnim takim škropljenjem bi se napravila na cesti skorja, ki bi napravila cesto neprašno. Ljubljanska destilarna pa žal ni izpolnila namena, za katerega je bila zgrajena. Ker so imeli posamezni derivati visoko ceno, jih je prodajala drugam, niti za svoje ceste jih ni porabila — kaj še, da bi jih dala drugim krajem po ceni na razpolago. Edino mestna občina Radovljica je napravila tak poskus, ki se je, kolikor mi je znano, dobro obnesel. Poudarim pri tem še en-

krat, da ne gre tu za škropljenje s tekočino, ki ima lepilno ozidroma vezujočo lastnost, kar je primer v ostankih v plininah.

Silno nejevolje je vzbudilo med letoviščarji, rekonvalescenti in domačini, ki stanujejo na jugovzhodnem delu Kranjske gore, Porentov dom in drugi, samovoljno zaprtje ceste, ki pelje od prelaza preko železnice pri Porentovem domu k postaji. Medtem ko je bila v prejšnjih letih cesta prosta, jo je letos najemnik parcele ob cesti zaprl za vsak promet. Vsi stanovalci iz omenjenega kraja so morali napraviti pot do kolodvora po ogromnem ovinku do občine in od tu na kolodovor, t. j. okroglo 400 m več poti, ali pa hoditi po železniški progi, kar je pa prepovedano. Ta samovoljna enega človeka je globoko posegla v splošno prometne prilike ljudstva. Saj samo Porentov dom obiskuje na stotine rekonvalescentov skozi celo leto, enako je tudi v bližnjih zgradbah v sezoni mnogo letoviščarjev, ki so po veliki večini vsi navezani na kolodovor. Intervencije pri občini niso imele uspeha, upam, da je ali bo okraj zadevo uredil tako, kot je v interesu javnosti, ker cesta je tu in naj ostane za javni promet.

Železniški most preko Pišence ne more biti v ponos ne železniški upravi in ne kraju samemu. Če od daleč se njegova od rje rjava barva močno odbija od zelene narave in človeka srce zaboli pri pogledu na dragocen, a sanemarjen objekt. Del mosta je še na lesenih podporah, provizorijski. Zaradi podajanja podpore je vožnja preko mosta ogrožena in zato vpljvana počasna vožnja. Vlaki vozijo tako počasi, da stanovalci, ki stanujejo v bližini, skacejo med vožnjo iz vlakov, da se tu in tam kateri prevrta in kotlji po pobočju.

Gotovo je vse to nedostatek in ja zelo potrebno, da se most prepleksa in provizorij odstrani.

Kar se gostinstva tiče, še veliko manjka, da bi Kranjska gora zadostila temu, kar bi bilo v skladu s njenim pomenom. Pred vsem se močno pogrška kavarne, ne samo za one, ki so navajeni piti črno kavo, temveč mnogo bolj v pogledu časnikov, za katere more biti vsak naroden. Kot se govori, bo za prihodnje sezono že renovirana in odprta prejšnja kavarna. Edina restavracija je hotel Ruzar, v katerem pa bo moralo uslužbenstvo precej spremeniti odnos do gostov.

Da na kratko ponovim: Kranjska gora ima vse naravne kratesote in pogoje za letoviški in zdraviliški kraj, kar pa je nedostatkov, izvirajo iz človeške dejavnosti in te z uvičevnostjo in dobro voljo lahko odstranimo. Prof. Ing. Horvat.

Starši, zanimajte se za varnost svojih otrok!

Star izrek, da »nesreča nikoli ne počiva«, velja zlasti za našo mladino, ki ne pozna vseh virov nevarnosti, je neizkušena, neugnana in neprevidna. Ravednevni smelost, in njena neugnana življenjska sila so čestokrat predretni ali neposredni vzroki nesreč pri otrocih. Zlasti ravednevni otrok utedne dovesti do najtežjih posledic. Pomislimo samo na številne smrtne poškodbe in težka pohabljenja otrok, ki so nastala zaradi tega, ker so otroci našli in se igrali z raznim orožjem in strelivom.

Uprav porazni so statistični podatki, ki jih je zbral za leto 1951. Državni zavarovalni zavod — DOZ — v Ljubljani. Ta zavod zavaruje že od leta 1947. najprej učence in dijake osnovnih, srednjih in strokovnih šol proti posledicam nevarnosti s posebnimi šolskimi akcijami. Lani je bilo zavarovanih na šolah v LR Sloveniji približno 140.000 učencev in dijakov. Za odškodnine pa je DOZ lani izplačal v Sloveniji več kot 5 milijonov dinarjev zaradi poškodbe šolske mladine. Bilo je 45 smrtnih primerov zaradi nezgode, 93 zavarovanih učencev in dijakov se je laže in težje pohabilo in so zaradi nesreč postali invalidi. Največ je bilo prehodnih poškodb, to so zlomi rok, nog, urezi, ugrizi domačih živali, zastreljenja, udari itd. Teh primerov je bilo nad 2.300.

To veliko število nezgodnih primerov med našo šolsko mladino, ki stalno narašča iz leta v leto, je dalo pobudo za sprožitev posebne akcije, ki sta jo skupaj podvela Pionirski svet za LRS v Ljubljani in republiška direkcija DOZ v Ljubljani. V mladinskih časopisih in preko radio so bili vsi pionirji v starosti od 7 do 14. leta pozvani, da sodelujejo pri razpisnem nagradnem tekmovanju. Pod geslom »Trikrat premisliti — enkrat storiti« je treba poslati opis telesne poškodbe nekega pionirja. Kot osnova za sestavo take povestice lahko služi resničen dogodek, lahko pa je taka nesreča opisana po domišljiji. Iz samega opisa mora biti tudi razvidno, zakaj in iz kakšnega vzroka je prišlo do nezgode in kaj bi moral ponesrečen storiti, da bi se nesreči izognil in ostal živ in zdrav. Najboljše rešitve, ki so lahko pisane ali risane, bodo ocenjene po posebni komisiji, nagradne in objavljene. Razpisanih je 77 nagrad v skupni vrednosti 110.000 — din. Tekmovanje traja od 15. oktobra t. l. dalje, zaključiti se pa s 15. decembrom t. l. Rešitve je treba poslati na uredništvo mladinskih listov ali pa na Pionirski svet.

Namen, ki ga zasleduje ta nagradni razpis, je prozoren in ima svoje globoko etično vrednost: otrok naj začne sam razmišljati o izvornih nevarnosti, ki ogrožajo njegovo življenje, zdravje in delovno sposobnost v njegovem vsakdanjem življenju. To razmišljanje bo otroka navedlo do spoznavanja nevarnosti, istočasno pa bo tudi sam ugotavljal vzroke nesreč in uporabo previdnostnih ukrepov, ki so potrebni, da se nesreča prepreči. Tako analiziranje nesrečnih dogodkov in njihovih vzrokov s strani otroka bo vsekakor bolj učinkovito na njegovo ravnanje, kot pa običajna svarila, ki jih otrok čita ali čuje iz ust odraslih. Slike o raznih katastrofah in njenih posledicah, ki jih otrok v svojih mislih doživlja, bodo sprožile v njegovi zavesti povečano previdnost. In to je glavni namen te akcije, v nadal-

njih posledicah pa zmanjšati število nesreč na manjšo mero. Razume se samo po sebi, da morajo pri tem vzgojnem podvigu izdatno pomagati tudi starši sami. Tu lahko starši sami mnogo pomagajo: sprožiti v otrokovem spominu ali domišljiji določene dogodke z ugodnimi posledicami za otroka samega, istočasno pa skupno z njim obravnavati vzroke take nesreče in ugotovljati način in ukrepe, da se tak nesrečni dogodek prepreči. Pomoč staršev naj se torej izraža v usmerjanju misli pri otroku in pri izražanju misli. Pri tem pa je treba ohraniti izvornost otrokovih misli in način njegovega podajanja.

Dnevno se prihajajo številne rešitve pionirjev iz vseh delov Slovenije. Mnoge od njih pomenu pravo presenečenje za odraslega bralca in pričajo o bistrumnosti naših otrok. Zleteli pa bi bilo, da bi ta akcija zavzela še znatno večji obseg, kajti le tedaj bo dosežen njen namen, zajeti veliko število nesreč pri naši mladini. Kolikor večje in živahnije bo sodelovanje staršev, toliko aktivnejši in previdejši bodo njihovi otroci. Toliko večje bo tudi zdravje naših otrok. Toliko manj nesreč bo in toliko več otrok bo ohranilo svojo delovno sposobnost neokrnjeno zase in za skupnost naroda.

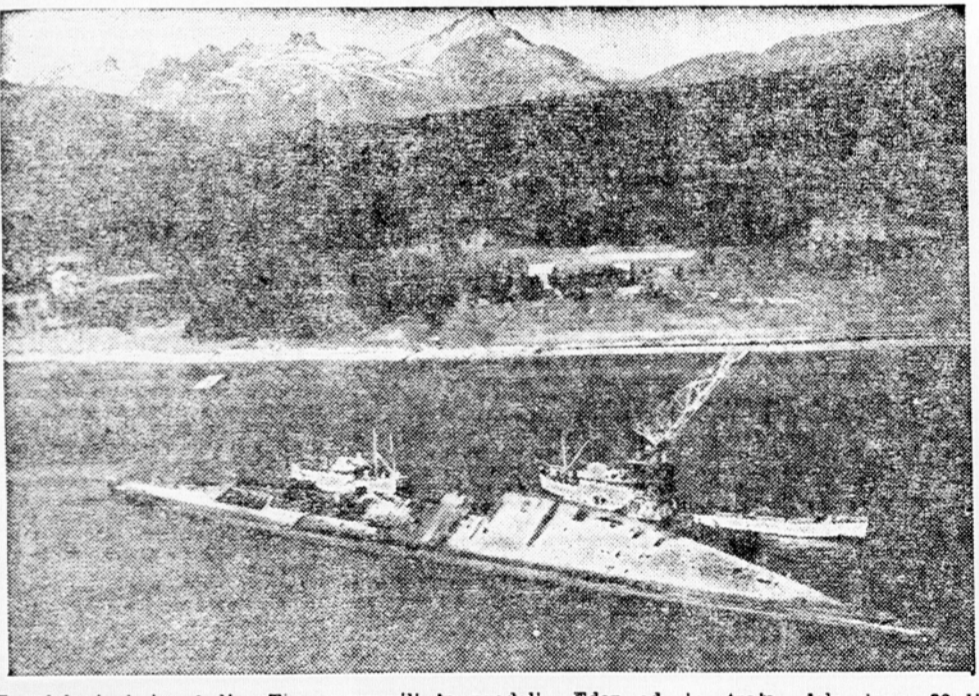
Komu so namenjeni večerni tečaji iz matematike in fizike?

Večerni tečaj iz matematike in fizike, a katerimi bo Društvo matematikov in fizikov LRS v okviru Centralne ljudske univerze te dni začelo, so namenjeni vsem, ki se iz kakršnega koli razloga zanimajo za matematiko ali fiziko in ki poznajo gradivo nižje gimnazije. Predvsem želi društvo ustrediti študente, ki pri svoji zaposlitvi, hodijo v industriji, hodijo pri upravljanju podjetij, čutijo potrebo po temeljitejšem poznavanju matematike in fizike. Če pri dnevnem delu v tovarnah se srečujejo delavci in tehniki s številnimi matematičnimi obrabi, ki jih znanje uporablja, ne vedo pa, kako je teorija do njih prišla. Govorimo imajo željo, da spoznajo svoje delo z globlje vidika, to jim pa onemogoča preskromno znanje matematike. Zakaj ne bi takim ljudem omogočili, da se poslopano za večernimi tečaji, kjer se bo gradivo predlovalo solidno, počasi, temeljito, z mnogo vajami in praktičnimi primeri, dokopljajo do znanja, ki jih bo dvignilo tako v strokovnem kot tudi v kulturnem pogledu. Toda razen takih interesentov bodo prišli na tečajih na svoj račun tudi vsi tisti, ki imajo sicer veselje do matematike, a jim iz teh ali onih razlogov ni bila dana možnost, da bi se temu predmetu bolj posvetili. Tečaj za srednješolsko matematiko ni enoten. Društvo matematikov in fizikov LRS je smatralo za umestno, da ga razbije v tri tečaje: tečaj iz algebre, tečaj iz trigonometrije in tečaj iz analitične geometrije. Prvič zato, da se omogoči solidno in temeljito delo na tečajih, drugič pa, da se da večja možnost interesentom za izbiro gradiva. Na tečajih predavajo pisni ozidroma sodelavci ustreznih učbenikov za gimnazije.

Morda še več kot za matematiko bo interesentov za fiziko. Mar se ne srečujemo v vsakem dnevu vse pogostejše fiziko oziroma njenimi uporabniki. Tudi tu bi lahko na prvem mestu našli delavce in tehnike, ki dnevno uporabljajo komplicirane tehnične naprave, pa ne poznajo dovolj dobro fizikalnih osnov, da bi se čutili popolno gospodarje nad njimi. Zakaj ne bi takim ljudem omogočili, da ob eksperimentih, ob dobri razlagi spoznajo osnove fizike v tolikšni meri, da bodo globlje razumeli naravo s katerimi delajo, in da bodo globlje spoznali zakonitosti prirode, se s tem tudi kulturno dvignili. Če bi pogledali program obeh tečajev v bežnih potezah, bi videli, da vsebuje poglavja, s katerimi bi se morali se posebno seznaniti v času nagnega napredka tehnike in industrije naše države, seznaniti vsak razgledan državljan. Tako bo na primer na tečaju o valovanju in akustiki ob fizikalnih dejstvih, o nihanju in valovanju, na eksperimentalen način pojasnjeno delovanje zvočil, pojavi intra in ultra zvočka, analizirana problematika akustike prostorov, pojasnjeni in analizirani zvočni pojavi pri gramofonu, magnetofonu, radiju in filmih. Tečaj fizike pa poleg svojih izobraževalnih poglobi svojo izobrazbo. Če se dodamo, da bo vodil tečaj prof. Adlešič, znani pisec učbenikov iz fizike in predavatelj glasbene akustike na Akademiji za glasbo, bo lahko vsak prepričan, da mu za udeležbo na tečaju ne bo žal. Vzemimo dalje samo nekaj poglavij tečajev iz fizike in magnetizma: jakost, napetost in upor (volt, amper, voltmeter, ampermeter); električna energija (delo in električni tok); seznaniti s osnovnimi pojavi fizike in televizije, pa bo zopet vsakogar zamislilo, da si dobi vpogled v te pojave in naprave, s katerimi se srečujemo danes na vsakem koraku. Predavatelj tečajev je prof. dr. Alojzij Vidar, pisec nagrajenih Visje pedagoške šole Brucka Ewald. Za tečaj pa bo na razpolago fizikalna predavalnica in fizikalna zbirka I. gimnazije. Končno naj še omenimo tečaj iz osnov infinitezimalnega računa. To je edini tečaj, ki zahteva poznavanje matematike za popolno gimnazijo. Je pa namenjen tehnikom, kemikom, statistikom, ki že imajo ustrezno predznanje in se iz strokovnih razlogov želijo seznaniti z osnovami diferencialnega in integralnega računa, to je z metodo matematične analize, ki jo srečujejo v vsaki popolnejši literaturi s svojih področij. Tečaj bo vodil prof. dr. Alojzij Vidar, pisec nagrajenih Visje pedagoške šole Brucka Ewald. Za tečaj pa bo na razpolago fizikalna predavalnica in fizikalna zbirka I. gimnazije.

Če bodo podobni tečaj organizirani tudi v bodoče in bodo lahko postali trajna metoda za izobraževanje širših množic. g. l.

Demontiranje bojne ladje „Tirpitz“ bo trajalo tri do štiri leta

Z nekdanje bojne ladje »Tirpitz«, ki leži blizu mesta Trömsen v Severni Norveški, so doslej demontirali 20.000 ton strojev, jeklenih plošč in starega železa. Pet pomoznih ladijskih motorjev po 750 konjskih sil so že

popravili in prodali. Eden od teh motorjev daje električno razsvetljavo ribiškiemu mestecu Honningsvåg, drugi pa preskrbuje z energijo neko tovarno za predelavo rib v Severni Norveški. Pri dvigavanju materiala

in strojev dela danes 30 ljudi, od teh so štiri potapljači prvenstveno zaposleni pri dvigavanju glavnih ladijskih motorjev. Domneva se, da bo demontiranje »Tirpitz« trajalo še tri do štiri leta. (Jugopress)

Arheološka odkritja v Bosni in Hercegovini

Sarajevo, 7. decembra. — Muzeološki muzej v Sarajevu so našli v dolini Neretve več važnih zgodovinskih spomenikov, od katerih je najvažnejše naselje iz mlajše kamene doba. V tem naselju so odkrili keramično peč, ognjišče, kamenito in kovančno orožje. Dolina Neretve je znana po bogastvu prazgodovinskih rimskih in srednjeveških spomenikov. Tu je bilo zlasti

močno rimsko ardešče. V Donjih Čelebićih so izkopalni rimsko vilo, katere zidovi so debeli okrog 60 cm in je verjetno del vaškega posestva, ki je pripadalo nekemu romaniziranemu Iliru. V Lističih so našli tudi temelje cerkve iz zgodnjega srednjega veka (12. in 13. stoletje). V njenih ruševinah so odkopali več grobov in našli nekatere drobne predmete.

Resnična zgodba o šestih buteljkah in 200 dinarjih

Iz kina gredeč si človek večini zaželi popiti nekje škodljivo turško kavo in pokaditi na udomben in v miru cigareto. Tako željo sem imela oni večer pred nekaj dnevi, ko sem z družbo zavila v kavarno »Slona« in se tam kaj odpravila ta resnična zgodba, ki vam jo nameravam povedati. Imeli smo srečo, da smo dobili pristo mizo prav blizu orkestra, — ne toliko zaradi orkestra, saj končno ni preveč prijetno, če vam nabija glasba prav na uho, — bolj zato, ker je bila muzika za našo družbo res prikladna. Ko smo takole sedeli in izmenjali nekaj kritičnih misli o filmu, ki smo ga malo prej gledali, se je pojavila med nizarja pred orkestrom ženska Sprva se ni nihče zmedel niti zanj. Jaz sem jo pogledala mimogrede in se mi je zdelo, da je prodajalka časopisov. Pod pazduho je držala strgan slam,

»Bodo, bodo. Pa ne igrajo za stonj. Treba jim je kaj plačati,« se je pošalil nekdo med mladimi. »Saj bom, nisem rekla, naj mi zaigraj zastonj,« je hitela zatrjevati. Potem si je našla prazno mizo prav pred orkestrom in sedla. Narodila si je čašico vročega groga. Ko sem jo takole opazovala, sem morala nehote razmišljati. Morda je prišla od nekod z dežele in čaka na vlak. Najbrž se je zunaž premrazila, in kavarni pa je toplo. Zakaj bi ne mogla preprosta ženska, delavka ali karkoli je že, sedeti sama v kavarni, sem hotela vsiliti svoje mnenje tudi drugim. Zasmilila se mi je. Na neki se ji je svetil poročni prstan in nedvomno je bila tudi mati, morda celo mati več otrok. Nisem mogla odvrti pogleda od nje. Zanimala me je čedajše bolj. »Glej, glej! To je pa zanimivo,« nas je opozoril nekdo izmed nas. Res zanimivo! Natakar je prinesel dve buteljki in pet kozarcev orkestru, pred njo pa je tudi postavil enako sta,

imela več motnega, brezizraznega pogleda, kakor prej. Oči so ji žarele kakor mlademu dekletu. Mimoi je prišel stari natakar. Poklicala ga je in mu polglasno nekaj naročila. Čez obraz se mu je razlezel pretkan nasmeh. Predno je odhitel po naročilo, je še zaklical muzikantom: »Rekla je, da bo še dala za pijačo, če boste lepo igrali...« Spet sta pritrpela na pult pri orkestru dve novi buteljki. Po plačilo je šel natakar takoj in ko je brskala za denarjem, ji je skrbno in lokavo gledal pod prste v denarnico. Mendga je skrbelo, če je ženska še močno »denarnica«, da bo vedel, koliko sme še nositi. Predno je odšel, je natočila tudi njemu kozareček, ki ga je nesel s seboj, da se ji v miru izpraznil. Godci so igrali. Tokrat so uredili star kmečki valček. Zensko je vino razgled in podplati so jo oživljeno zasrbeli. Na veliko veselje muzikantom in v splošno zabavo gostom se je začela po taktu vrteti in pozibavati okrog mize, s steklenico v

roki in tudi zavriskala je hri-pavo nekakrat. Na vsa usta se je smejala mladina in tudi starejši so se neprikrito muzali. »Kaj takega! Pijana ženska je pa res zabavna. To je za brezplačen cirkus, kaj?«, so dražestno vzdihovale ženske tam okrog, možki pa so začudeno, prearčunljivo zavijali oči. Res, silno zabavno. Nam ni bilo do smeha. Kot žensko me je bilo nezno, gledati mučen prizor in neprestano me je gledala misel, ki se je nisem mogla otresti: alkohol — družina — otroci... Venomer sem videla od vsega samo njen poročni prstan na krilečkih rokah, ki me je trpko spominjal na družine in otroke.

Ko je bil zabavni ples končan, je navdušeno zaploskala in se upehano sedela na stol. V zahvalo za prijetne trenutke pa je natakar kmalu prinesel godcem pod pult dve novi buteljki. Zdal je bilo tam zadaj že šest buteljki skupaj, ki so nič manj kakor 200 dinarjev ena in 200 dinarjev v žepu zadovoljne ga godca.

»Morda pa gre tudi to za račun otroških doklad,« je pripomnil nekdo pri mizi, potem ko je drugi resno pobaral žen, sko: »Mati, kaj bodo pa otroci dejali?« »Kaj pa te to briga, smr-kavec. Gre kaj iz tvoje? Denar je moj! je togotno pribila. Kmalu nato je bilo godbe ko, nec. Zenska je pobrala svoj cekar in se majavo izgubila po stopnicah na cesto, muzikanti pa so popravili svoja glasbila in na lahko prislužene buteljke. To so storili smeje, brez zadrege in sramu, čeprav se nam je zdelo, da bi ravnali pošteno in prav, če bi lahko. Selnost preproste ženske z resno besedo preprečili. Tako pa je bilo njim in natakarju vse kar najbolj prav.

Zgodba je resnična in žalostna. Napisana je tako, kakor se je odigrala. Naši bralci bodo sami uganili, kaj sem nameravala z njo povedati, sami si bodo iz nje prikrojili svoje mnenje. Tako bo tudi najbolj prav, ga godca.

Nikomur ni pritrinjeno...

Deseto ali predzadnje kolo nogometnih tekem v zvezni ligi, ki je bilo odigrano včeraj v precej zimskem okolju...

Hajduk, Vardar in Partizan so prepustili pet točk včerajšnjim nasprotnikom

Je ostala Zvezda. Rezultat tekme je realen. Sodil je Milan Nikolić dobro.

Lokomotiva : Vardar 2:1 (1:0)

Sokolje, 7. dec. Z boljšo taktiko in kondicijo se je Lokomotiva posrežila danes, da je sredi Skoplja zaslužen zmagala nad domačim Vardarjem 2:1 (1:0).

Spartak : Velež 4:0 (3:0)

Subotica, 7. dec. Danes je subotički Spartak na zasneženem terenu zmagal nad Veležem iz Mostarja 4:0 (3:0).

XII. KOLO ŠAHOVSKEGA PRVENSTVA JUGOSLAVIJE Velejstrska igra Gligorića

Beograd, 7. dec. V XII. kolu šahovskega prvenstva Jugoslavije so bili doseženi naslednji rezultati: Trifunović : Božić 1:0, V. Nimcovički obramba, belci obdržali pozicijsko prednost...

Vuković : Matanović remi. Kasalonska otvoritev. Crni je osvojil kmeta in si ustvaril možnosti za zmago...

Crni igral z Ivkovom originalni sistem holandske obrambe. Ze zgodaj je žrtvoval najprej kmeta, nato pa je dal še drugo zanimivo žrtvo...

Uspeh Sarajeva v Beogradu

Partizan : Sarajevo 2:2 (0:0)

Pred 20.000 gledalci je bila v dvojnem sporu na igrišču Partizan kot prva odigrana ligaska tekma med letošnjim prvakom Partizanom in enajstostoparjem Sarajevom...

ta čas v odlični formi in si je preteklo nedeljo z visoko zmago nad Crveno zvezdo priborilo največjo lavo...

Table with 2 columns: Team, Score. Rows include Partizan, Spartak, Hajduk, Crv. zvezda, Sarajevo, Zagreb, Vojvodina, BSK, Dinamo, Vardar, Lokomotiva, Velež.

Crvena zvezda : BSK 5:3 (1:2)

V drugi tekmi na beograjskih tleh sta se srečala domača rivala Crvena zvezda in BSK, v kateri je Zvezda zmagala 5:3 (1:2).

Hajduk poražen v Zagrebu

Zagreb : Hajduk 2:0 (2:0)

Zagreb, 7. dec. Splitski Hajduk je danes že drugič izgubil ligaske tekme Zagrebu, in sicer 2:0 pred enajstostoparjem Dinamom...

Nov dom na Lubniku

Planinsko društvo Škofja Loka je bilo ustanovljeno 1. 1907 kot Seiškoškofjskega podružnica SPD. Po prvi svetovni vojni se je preimenovalo v Škofjskega podružnica SPD.

Planinsko društvo Škofja Loka je bilo ustanovljeno 1. 1907 kot Seiškoškofjskega podružnica SPD. Po prvi svetovni vojni se je preimenovalo v Škofjskega podružnica SPD.

Planinsko društvo Škofja Loka je bilo ustanovljeno 1. 1907 kot Seiškoškofjskega podružnica SPD. Po prvi svetovni vojni se je preimenovalo v Škofjskega podružnica SPD.

Planinsko društvo Škofja Loka je bilo ustanovljeno 1. 1907 kot Seiškoškofjskega podružnica SPD. Po prvi svetovni vojni se je preimenovalo v Škofjskega podružnica SPD.

Planinsko društvo Škofja Loka je bilo ustanovljeno 1. 1907 kot Seiškoškofjskega podružnica SPD. Po prvi svetovni vojni se je preimenovalo v Škofjskega podružnica SPD.

Dnevne vesti

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov priredil v torek, 9. decembra ogled tovarne gradbenih polidokov, separacije in skladišča RAS filma. Odhod z avtobusom ob 14:30 izpred Nobotične. Projekta bosna...

Jeseniški športniki na novi poti

Daleč je že čas, ko so Jeseničane slovoje po velikih športnih rezultatih. Smučarji so imeli odlično besedo na društvenih in mednarodnih tekmovanjih, lahkovalci so bili uspešni na svetovni prireditvah, boksaarji so zmagovali doma in na tujem, telovadci pa so se uveljavljali celo na olimpijskih tekmovanjih...

ŠPORTNE ZANIMIVOSTI V KRAJKEM

Nogometna zveza Zahodne Nemčije je predlagala naši zvezni ligaški sodnikom, ki naj bi prišli v pošto za sojenje tekme Zahodna Nemčija : Jugoslavija, in sicer Ellisa (Anglija), Bauwensa (Belgija) in Karnija (Finska). Naša zveza se je odločila za Ellisa.

Telesovzgojno društvo Partizan Zvezničar Maribor je v pošto v Dnevnici republik priredila v Unionski dvorani telovadno akademijo, na kateri je sodelovalo okoli 120 telovadcev in telovadič. Spored je obsegal 13 skrbno pripravljenih tečajev. Najbolj so ugajale materečlanice v vaji s svojimi otrokičankami. Uspešni so bili ponjuri na švedski klopi, ponjuri z ravnjem in raznotenostmi ter mladinci kot vojskiči. Tudi telovadci na orodju so dokazali da jih lahko pritrivamo med najboljšje v državi.

Jugoslovanska boksaarska reprezentanca bo imela razen dvoboja z reprezentanco Italije, ki bo 6. januarja v Beogradu igrala tekmo, več mednarodnih tekmovanj. Boksarska zveza Zahodne Nemčije je privolila, da bo dvojni Jugoslavija-Zahodna Nemčija v Beogradu 7. ali 14. junija. Z Grčijo bo revanšni dvojni 5. julija v Atenah, 13. septembra pa se bodo igrali v Beogradu. Jugoslavija : Anglija. Še vedno se pogajajo za dvojni Jugoslavija : Avstrija, ki naj bi bil 5. aprila na Dunaju. Dunajski »Rapid« bo imel v Skoplju tekmo proti »Vardarju« 25. ali 28. tega meseca. Reprezentanca Švedske v hokeju na ledu se v Stockholmu predstavi ob 20.15. Drigent Bogu Leskovic. Cene od 30 do 100 din. III. izredni simfonični koncert v soboto, dne 13. tega meseca z gostom dirigentom J. J. Castron z Argentine. Unionska dvorana, začetak ob 20.15. Cene od 20 do 140 din. Vstopnice za oba koncerta prodajamo v filharmoniji od 10 do 12 in od 16 do 18.

OPERALISCE

Ponedeljek 8. dec. ob 20: Snaw. Sveta Ivana Abonma red D. Torek 9. dec. ob 20: Dvojak: Rusalka. Abonma red A. Sreda 10. dec. Zaprt.

MESTNO GLEDALIŠCE

19. dec. ob 8: K. Brenkova: »Igra o bogatstvu in zdravilnem kamnu« Zaključena predstava za gimnazijo iz Ribnice. Sreda 19. dec. ob 20: I. Cenkar: »Bela krizantema«. — Umetniško pripravovane. — Izvajata Jože Tiran, Bojan Adamič. Ob obilenosti smrti Ivana Cenkarja. Četrtek 11. decembra ob 20: S. N. Behrman: »Zgodba njenega življenja«. — Zaključena predstava za LMS.

KINO

Kino »UNION«: avstrijski film: »Košarkarji iz Beograda«. Predstava ob 15 in 17.30. Prodaja vstopnic od 10 do 11 ter od 14. ure dalje. Kino »KOMUNA«: mehiški film: »La Malquerida«. Tednik. Predstava ob 16 in 19. Kino »SLOVA«: angl. film: »Pot k uspehu«. Tednik. Predstava ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic v obliki kinematografa od 10 do 11 ter od 13 dalje. Kino »ŠIŠKA«: angl. barvni film: »Ljubljene je lepa«. Tednik. Predstava ob 16, 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 15 dalje.

Amater in Sloga pred združitvijo

Kakor je znano, je bilo oktobra in Ljubljani ustanovljeno novo društvo Amater. Prizidevni odbor je takoj začel z delom, ki je bilo predvsem usmerjeno na to, da dobi društvo primeren športni prostor. Navzlic mnogim obujbam tega vprašanja doslej ni bilo mogoče uveljavljati rešitve. Igrišče ob Vodovodni cesti nasproti stadiona je bilo ne glede na nekatere primarne pogoje, dodeljeno SD Odredu, s katerim ni bilo mogoče doseči sporazuma o skupni uporabi, čeprav je bilo našo društvo pripravljeno dogovoriti ta športni objekt in prepričati njegovo uničenje. Zato od-

Kaj pa Mihov smuk?

Vsi, ki so poznali veselja, močnega in nasmehljivega gorenskega fanta Miha Ariha, se sprašujejo, kaj je z Mihovim smukom. Miha Arih je bil doma iz Podkorena, vzgajalo ga je gore, kjer se je šolal za velike naloge življenja. Komaj je zrasel v zastavne fanta, že se je znal boriti v temnih poveljih, posebno veselje je imel po do zasneženih in v led vikovih gora. Prav kmalu se je s svojimi zmagami v steni Rakove špice. Skralnice in Jalovca ustvil na čelo mlade slovenske alpinske generacije. Ko je bila domačija v oblasti okupatorja, vstopil je v vrsto pogumnih gorenskega priznanja. Ker je ljubil domačo zemljo in svobodo, jo je šel braniti. Pri najtežjih in najbolj nevarnih akcijah je bil vedno med prvimi, toda prezgodaj je postal žrtev domačina, ki se je vdirjal okupatorju. Miha Ariha so zvezniški ubili 9. februarja 1944. Zuro

Prvenstvo Italije Rim, 7. dec. V XII. kolu italijanskega nogometnega prvenstva v skupini A so bili doseženi naslednji rezultati: Napoli : Bologna 3:1, Lazio : Como 1:0, Fiorentina : Atalanta 1:1, Inter : Udinese 0:0, Milan : Juventus 3:0, Novara : Spal 0:0, Pro Patria : Palermo 2:1, Roma : Sampdoria 0:0, Triestina : Torino 3:0. V vodstvu je še dalje Inter z 21 točkami, za njim pa Juventus z 18, Milan z 17 itd. točkami.

Smučarski učitelji iz Ljubljane se bodo pogovorili o organizaciji tečajev v letošnji sezoni v torek 9. t. m. ob 17 v Pernežovi sobi restavracije Slavija (Slamci). Vabjeni tudi tisti, ki so pripravljene sodelovati. Košarkarji Partizana v Franciji Lyon, 7. dec. Svojo prvo tekmo na turneji po Franciji so košarkarji beograjskega Partizana odigrali sinoči v Lyonu s francoskim prvakom ASVEL. Po zelo tesni razbiti igri se je izkazalo, da je Partizan nekoliko slabši od domačih, neodločen 45:45 (35:23). Beograjčani so se razgrajali le šele po odmoru in so popolnoma zagospodarili na igrišču žal pa jih je v njihovem poletu prehitel čas. Le malo truda in delovne volje je treba za ureditev trase visokovaltenega smuka, ki ima vse pogoje da postane najbolj priljubljena smučarska tekma v Sloveniji. Prepričani smo, da bomo v veliko zadovoljstvo tekmovalcev, gledalcev in prijateljev Miha Ariha lahko še z vidnejšo okupatorju. Miha Ariha so zvezniški ubili 9. februarja 1944.

JOHN STEINBECK Negotova bitka

To so najbolj umazani ljudje v katerem koli mestu. To so tisti, ki so med vojno zažigali hiše starih mestnih prebivalcev. Tisti so, ki linčajo črnce. Vseč jim je, če so lahko kruti. Radi mučijo ljudi, temu pa dajo vedno kakšno lepo ime — patriotizem ali čuvanje ustave. In vendar so samo mučitelji črncev. Lastniki jih izkoriščajo, češ da morajo braniti ljudi pred rdečimi. Tako lahko zažigajo hiše ter brez nevarnosti mučijo in pretepajo ljudi. To pa je tudi vse, kar so pripravljani delati. Pogumni niso. Streljajo le iz skrivališč, napadejo pa človeka samo, če jih je vsaj deset proti enemu. Menim, da so najhujše propalce na svetu. Z očmi je posikal v avtomobilu Joyevo truplo. »Med vojno,« je nadaljeval, »je živel v naši vasi majhen, debel krojač, po rodu Nemeč. Skupina teh patriotskih pankrtov — kakih petdeset jih je bilo — mu je zažgala hišo in ga pretepla do mrtvega. Dobri ljudje so v teh varnostnih komitejih. Še ni dolgo tega, kar so z zažigalnimi naboji streljali v petrolejski rezervoar in tako zažgali barako. Niti toliko poguma niso imeli, da bi bili to naredili z vžigalicami.« Kolona je korakala dalje po cesti in dvigala velik oblak prahu. Možje so se počasi prebujali iz omdravljenosti. Tiho so se pogovarjali med seboj. Z nogami so težko podrsavali po tleh. »Ubogi Joy,« je rekel Jim. »Dobro človeček je bil. Preveč so ga tepli. Spominjal me je na mojega očeta, ki je bil tudi vse življenje nor.«

»Joy naj se ti nikar ne smili,« ga je popravil Mac. »Če bi sam vedel, kaj je storil, bi bil zelo ponosen. Joy je vedno želel voditi ljudi. Zdjaj bo to tudi storil, pa čeprav v krsti.« »Kaj pa s stavkokazi? Cela skupina jih je prešla k nam.« »Seveda. En del jih je prešel, še več pa jih je zbežalo. Nekaj naših je tudi zbežalo. Približno prav toliko nas je kot tedaj, ko smo šli z doma. Ali jih nisi videl, kako so se plazili pod vagoni in bežali?« je vprašal Mac. »Te tukaj pogled. Prebujajo se. Prav takšni so, kot da bi jih bil kdo za nekaj časa omamil s plinom. Taki možje so najbolj nevarni.« »Tudi policaji so to vedeli,« je rekel Jim. »Pa še kako. Če množica ne žene hrupa, pač pa se samo premika z nepremičnimi obrazi, tedaj policaji vedo, da se je najboljše umakniti.« Blížala sta se Andersonovemu domu. »Kaj bomo pa zdaj napravili, Mac?« je vprašal Jim. »Najprej bomo imeli pogreb, potem pa bomo začeli stražiti. Zdjaj se bo začelo. Dovažali bodo stavkokaze s tovornimi avtomobili.« »Ali še vedno misliš, da nas bodo premagali, Mac?« »Ne vem. Dolino imajo organizirano. Pri bogu, kar dobro jo imajo organizirano. Ni težko delati, kadar ima nekaj ljudi pod nadzorstvom — zemljo, sodišča, banke. Odpovedo lahko posojila, spravijo človeka v ječo, in če le hočejo, zmorejo tudi velike podkupnine.« Dakinov kamion je zapeljal k vrsti drugih avtomobilov in se postavil vanjo. Ljudje, ki so stražili taborišče, so prihтели naproti in se pomečali med tiste, ki so se vračali v taborišče. Nastale so gruče ljudi, v katerih so si pripovedovali doživljaje.

Doktor Burton je prihétel k Dakinovemu avtomobilu. London je vstal. Njegova srajca je bila na širokih prsih vsa pomazana z Joyevo krvjo. »So ga ubili, kaj?« »Da,« je odvrnil London. »Prinesite ga v moj šotor,« je dejal Burton. »Preiskal ga bom.« Izza šotorov se je zasljal hripav, močan krik. Vsi so se obrnili tja. »Prašiča koljejo,« je rekel Burton. »Nekdo je pripeljal na svojem avtomobilu živega prašiča. Prinesite to truplo v moj šotor.« London je utrujeno prikimal in spet vzel Joya v naročje. Skupina ljudi mu je sledila in se nato razpostavila okrog velikega vojaškega šotor. Mac in Jim sta šla za doktorjem Burtonom v šotor. Tiho sta opazovala, ko je odpenjal trdo, okrvavljeno srajco in pokazal na rano v prsih. »Tole je. Zadostvovalo je.« »Ali ga poznaš, Doc?« Burton si je natančneje ogledal skremženi obraz. »Videl sem ga že.« »Seveda si ga. Joy je. Saj si poravnal že skoraj vsako kost posebej v njegovem telesu.« »No, tokrat je končal. Odporen možič. Truplo boste morali poslati v mesto. Dobiti ga bo moral sodni obduktor.« »Če storim to,« je dejal London, »ga bodo pokopali in skrili.« »Saj lahko pošljemo zraven nekaj ljudi,« je dejal Mac, »ki bodo skrbeli za to, da ga dobimo nazaj. Naj stražijo mrtvašnico, dokler ne dobijo trupla nazaj. Tisti prekleti vaški stražarji so ga polomili in to tudi že vedo.« Dakin je odstrl plahto in vstopil. »Prašiča pečejo,« je dejal. »Tega prašiča so pa res hitro narezali.«